

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Реданція і Адміністрація:
ЛьВІВ, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Реданції 246-41.
Телефон Адміністрації 229-41.
Телефон Друкарні 229-26.
Адреса для телегр.: Діло Львів.
Конт.: П. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Лехом.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
квартально 15.00 „
піврічно 30.00 „
річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Плащі оригінальні англійські

ФАБРИКА ОДЯГІВ

Рот і Рудерфер
Львів, Леґіонів 3/1. (над кіном Палас)

Конфіскація „Діла“.

Вчорашнє (99) число „Діла“ підпало конфіскації за (подаємо як у рішенні львівського городського староства) статтю п. н. „Покищо мир врятований“ від слів „Чи те, що“ до слів

„польське місто“. Конфіскації підпали не цілі два рядки, за які поліція забрала авесь наклад. Ми видали другий наклад.

Шведський нарід в обороні своєї незалежності й нейтральності.

З нагоди першотравневого свята шведський міністр закордонних справ Зандлер виступив у Гельсінгборгу промовою, в якій торкнувся теперішнього політичного положення. Підкреслив, що Швеція та інші північні держави змагаються до того, щоб за всяку ціну зберегти нейтральність і не підуть на запити великих держав, щоб взяти участь у їх комбінаціях.

Мін. Зандлер заявив, що не вважає необхідним відповідати на запит Німеччини у справі загрози для Швеції, бо президент Рузвельт ствердив, що виступає з власної ініціативи і тому запит Німеччини був зайвий. Далі мін. Зандлер із признанням згадав заходи през.

Рузвельта на користь мира, заявився проти якихнебудь санкцій супроти Німеччини і висловив радість з того приводу, що шведський нарід однозгідно рішився боронити незалежності і нейтральності.

Протимадярська кампанія словацької преси.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. У словацькій пресі помітний цими днями зріст протимадярської кампанії. Часописи приносять низку вісток про переслідування словацької меншини на Мадяр-

щині. Крім цього преса торкається граничних інцидентів звалюючи зовсім вину на мадярів, які представляють справу у зовсім фальшивому світлі. Вкінці словаки закидають мадярам, що серед них скріпилася ревізіоністична пропаганда, яка має на меті відірвати нові території від чехословацької держави.

Мадярський парламент про міжнародне положення.

На середу, 3-го ц. м. скликано комісію закордонних справ мадярського сойму, а на че-

МІН. ГАФЕНКУ ВІДБУВ ОСТАННЮ РОЗМОВУ З МІН. ЧІНО.

ЧІТТА ДЕЛІ ВАТИКАНО, ПАТ. Мін. Гафенку подався у вівторок рано до Ватикану, де його прийняв на півгодинній аудієнції папа Піа XII. Потім відвідав державного секретаря кард. Маліоне. В год. 13.30 відбулося в румунській амбасаді сидання з участю кард. Маліоне та інших кардиналів. Вечором мін. Гафенку відбув останню розмову з мін. Чіно.

твер скликано комісію закордонних справ сенату. В політичних колах панує думка, що ці комісії скликають до обговорення міжнародного положення. Не виключене, що міністр Чакі, який вертається до Будапешту в середу рано, висловить на обох комісіях промови.

Пля гостини мадярських міністрів у Берліні.

У Берліні проголошено офіційний комунікат про гостину мадярських міністрів гр. Те-

СОВІТСЬКІ ЛЕТУНИ ПЕРЕЛІТЕЛИ З МОСКВИ ДО АМЕРИКИ.

Совітські летуни Кокінакі і Гордієнко перелітали з Москви до Злучених Держав Північної Америки. Їх літак відбув дорогу 6.516 кілометрів за 22 години 56 хвилин.

Новий англійський амбасадор у Римі.

РИМ, ПАТ. У вівторок приїхав з Лондону до Риму новопризначений англійський амбасадор сер Персі Лоррен. Амбасадора привітали на двірці шеф дипломатичного прото-

колу, шеф кабінету міністра Чіно, багато урядовців палати Чірі і персонал англійської амбасад.

лекія і гр. Чакія в Німеччині. Комунікат стверджує, що мадярські міністри у розмовах з канцлером Гітлером, мін. Рібентропом, марш. Герінгом і мін. Гессом обговорювали всі актуальні справи, що торкаються Німеччини і Мадярщини. Дотого ж ті розмови підтвердили однозгідність поглядів Німеччини й Мадярщини на міжнародне положення.

ЧУЖА ПРОПАГАНДА В БЕЛЬГІ.

БРЮССЕЛЬ, ПАТ. Рада міністрів вислухавши звідомлення міністра внутрішніх справ на тему деяких проявів чужої пропаганди в Бельгії, уповноважила міністра справедливості поробити всілякі заходи, щоб її ліквідувати. Як зачувати, ці рішення запали у зв'язку з інцидентами, що їх викликали гітлерівці з нагоди свята німецького фронту праці.

Розмова амбасадора Гендерсона з міністром Рібентропом.

ЛОНДОН, ПАТ. Амбасадор Гендерсон відбув у вівторок пополудні коротку розмову з мін. Рібентропом. Як запевняють із кол. Форін Офіс, ця розмова не мала більшого значення і не вийшла поза рамки звичайної дипломатичної куртуазії. Амбасадор Гендерсон не мав спеціальних інструкцій і не домагався додаткових пояснень до промови Гітлера. Одною зі справ, яких Гендерсон торкнувся у розмові, це було повідомлення, що англійсько-німецький морський договір уже не обов'язує, бо ан-

глійський уряд не має наміру відповідати на німецький меморіал обширнішою нотою.

Англійська воєнна позичка для Румунії.

ЛОНДОН, ПАТ. Бухарестський кореспондент „Фінаншієль Ньюз“ повідомляє, що англійський уряд готує дати Румунії кредит на 3 мільйона фунтів на 6% річно. Сплата поча-

лася б від 1940-го року у формі доставки сировини. Ціла сума кредиту має бути звита на закуп воєнного матеріалу. Англійська торговельна місія їде з Бухаресту до Ате.

ЖІНОЧУ : МУЖЕСЬКУ
ТАЛЯНТЕРІЮ

поручає

Е. ДУМИН ЛЬВІВ
КОПЕРНИКА 4

Розвіяні омані.

(З приводу „українського“ уступу промови канцлера Гітлера)

Львів, 2. травня 1939.

(—р—ч). Майже в усіх світовій незалежній пресі устїйнилась опінія, що остання промова канцлера Гітлера фактично нових складників у нинішнє політичне життя не внесла. І це можна назвати якимсь рішальним зворотом у розвитку подій, що почалися раніш і котяться сьогодні неначе по інерції далі. Слушно назвав хтось тези промови точками над „і“, які і без того вже були. І без тієї промови було ясно, що фльотовий договір з Англією не обов'язує, що умовини пакту неагресії з Польщею трудно було порівняти сьогодні з тими, які були при його нарядинах, що врешті ніхто не сподівався круглого стола між демократіями і диктатурами після пропозиції Рузвельта. Словом, Гітлер не сказав нічого, що могло би світ трісма чи неприємно заскочити. Стая збройного мира залишилась далі, а непервність і ведонія — це далі елементи, на яких спірається сьогоднішній європейський порядок. Ізглибнилась трівожне вижидання і почування провізорії.

Належимо до тих „щаслих“ — на жал — народів, що їх програмово-політична частина промови канцлера Гітлера не торкається. Те, що ми про себе в цій промові почули, є лише висвітлення одного епізоду, який належить уже до історії: епізоду з Карпатською Україною, як державно-політичним твором. Гітлер подав до відома офіційно, в імені німецького уряду, — і це перша міродайна німецька заява у цій справі — що погодився на аїкадацію Карпатської України на те, щоб уможливити спільний польсько-мадярський кордон. Таким робом наїшли підтвердження відомості, що вже раніше похились у чужій пресі („Парі Суар“ з 24 IV. ц. р. і „Газета Польська“ з 26 IV. ц. р.), згідно з якими зупинення німецьких військ перед кордонами Карпатської України Німеччина вважає концесією, яку вона зробила не лише Мадярцям, але перш усього Польщі. Отже маємо у промові канцлера Гітлера недвозначне і безсумнівне заперечення поголосок, поширених серед нашого громадянства тут і за кордоном, немов вмарш малярів до Карпатської України заскочив Німеччину. Сьогодні ясно вже, що так не було, що Карпатська Україна була предметом торгу, яким розпоряджались відповідно до кон'юнктури. Віденський арбітраж — це не було зведено консеквентно подуманої політики, спертій на якісь ідеї. Це був, скажім, плястер, яким заклеїли хвиляву щилину та який можна було без жалю, як прийшла потреба, здерти. І сьогодні канцлер Гітлер приклеює його знову в іншому місці, на точці зустрічі німецьких інтересів з інтересами Польщі і Мадярщини, обтяжує ним, як концесією, Польщу у своїй теперішній дипломатичній грі. Уважаємо — для ясності ситуації — за вказане підкреслити це. Стверджуємо, що канцлер Гітлер у своїй „українській“ частині промови розвіяв дві омані: віденський арбітраж як акт міжнародної справедливості і самовизначення народів — у німецькій інтерпретації.

Не будемо ще раз повторювати нашого погляду на спосіб поведінки Німеччини у справі Карпатської України. Ми вже його раз висловили. Пригадаємо — і це підтверджуємо сьогодні, — що було б політичною наївністю мати претенсії до вождя німецького народу, коли він використовує кожноточасну політичну кон'юнктуру для інтересів своєї нації і держави. І не тому забираємо голос з приводу „українського“ уступу промови канцлера, лише тому, щоб ще раз з цього приводу погана-

ти незрушну нашу засаду: український народ не погодиться добровільно з ніяким політичним актом, який повстав виключно тільки як вияв односторонньої волі якогонебудь чужого чинника — без згоди й порозуміння з українцями. Коли Адольф Гітлер вічно, на кожному кроці проповідує культ нації, коли він постійно підкреслює, що не є вартий пошани народ, який не почуває себе рівним і не хоче бути рівним у рідні народів — то не може мати претенсій і до нас, українців, що ми не погоджуємося бути тільки пилкою у чужих руках. Не хочемо теж заслугуватися на назву „меншевартного народу“, здатного щонайвище до ролі васала, дарма, що здаємо собі вповні справу з великанською різницею між нинішньою ситуацією нашою та інших сильних державних народів.

Ще одна заввага з приводу ідеї самовизначення народів. Вона сьогодні, в добі права лише сильних народів на їхній життєвий простір, — стала немов лише історичним спомином. Ще в жовтні 1938. р. провідні чинники Німеччини проповідували, що лише такі розвязки міжнародних конфліктів вважають тривкими, які „покриваються з правом на національне самовизначення“. Сьогодні канцлер Гітлер дякує Провидінню, що дозволило йому,

„невідомому воєнній війні“, звільнити його народ від кайдан „найганебнішого диктату всіх часів“. І одночасно, виправдуючи вмарш до Праги історичними правами Німеччини супроти чеського васала, переходить нагаді до денного порядку над правом українців самовизначитись. Він ділить народи на упривілеєні і неупривілеєні. З його слів виходить, що німецький народ таке право має, а з уступу промови про Карпатську Україну виходило б, що український народ такого права не має. Невже ж національні почування це величини об'єктивно неспівмірні? Чи лише великий народ може мати трагічні моменти у своєму житті саме тому, що він великий, а малий народ не може мати права навіть на трагедію, права на біль? Живемо в часах, де починає обов'язувати нова мораль, мораль власної могутності сильних. Така мораль може вбити віру у поступ і вищу справедливість між людськими збірнотами. Однак вона не може стати елементом нашої, української віри в краще завтра. У світлі природного права на життя мусимо вважати таку мораль тільки засобом політичної тактики.

Одначе це все речі, які кажуть докладно відріжнювати політичну романтику і сентимент від політичного реалізму. Політичною романтикою є мати до Гітлера претенсії за те, що він на недосяжних висотах, на які сьогодні піднісся, бачить проблему Карпатської України інакше, з іншої перспективи, ніж її бачив тоді, коли знімався на ті висоти. Політичним реалізмом буде розуміти істотний сенс політичних конекностей, так зручно представлених у промові Гітлера. І бачити в них для себе одну реальну вказівку: право домагатися зацікавлення для своєї долі і право вірити в її поправу матимемо тоді, коли станемо силою, яку треба буде поборювати, або зеднати її собі, але якої злегковажити не буде можна. „Український“ уступ промови Гітлера каже нам, що ми такою силою в його очах не є, що нами ще можна обдаровувати інших, що нами можна бити як тараном одних, або пропонувати як концесію іншим. Не ображуймося за те, лише напружимося та сконцентруймо всі наші живі сили і підпорядкуймо їх під один наказ: наказ українського національного інтересу. Тоді теж і несправедливість, яку сьогодні відчуваємо суб'єктивно, стане такою несправедливістю об'єктивно, себто будуть розуміти її і чужинці. Тоді лише претенсії, які зголосимо, найдуть свій відгук навіть у таких відносинах, які характеризують сучасний світ.

На горіжні сплати продає

РЕНТЕГЕНІ

А. МАЦЯК І КАЛЬВІВ ВАЛОВА 27
доставець українського шпиталю

3 польської преси.

На історичному закруті.

Під таким багатомовним наголовком містить „Газета Польська“ ч. 120 передовицю пера свого берлінського кореспондента К. Смогожевського, який намагається змалювати тло, на якому повстав польсько-німецький пакт неагресії з 1934 р., що його потрактовано як своєрідний експеримент.

„Відношення канцлера Гітлера до Польщі було завжди складовою частиною та — у своєму наставленні зовсім не незмінною — його загальної політики. На другий день по перебранню влади поставив собі канцлер таку головну ціль: об'єднати німецький народ і дозброїти його, нічим зате світові не заплативши. Тактика, що вела до тієї цілі спиралася перш усього на тому, щоб розбити солідарність великодержав, загрожених німецьким експанзіонізмом та в тому, щоб забезпечити собі якнайбільшу свободу рухів договорами з кожною великодержавою зокрема.

Кожний, хто мав мозок до думання, розумів усе те знаменито. Одначе не кожний готов був витягнути з того стану справи відповідні консеквенції. Бо тих, що разом антралі світову війну ділили політичні інтереси. Солідарне становище у справах, які їх повинні вязати утруднювали, якщо зовсім не унеможлилювали егоїстичні міркування, що коли не протиставити виладуванню німецького динамізму, то може

вдасться вдержати свій стан посідання по цьому боці“.

Ось так пояснює п. Смогожевський кволість західних великодержав та хиткість їх політики, на чому, очевидно, користала німецька політика. Західні великодержави не розуміли, на думку п. Смогожевського, небезпек, яку такий стан може антворити, зате в Польщі...

„... ми засновували собі з того справу, що така короткозора політика великодержав доведе до того, що треба буде знову посягати чужі інтереси в надії, що таким чином удасться заспокоїти та вхопити в якісь рамки новий німецький експанзіонізм. Тоді ми рішилися безпосередньо умовитися з III. Німеччиною. Наш договір з 1934 р. не був ніяким союзом. Він був тільки дого-

вором, який виключає вжиття сили. Він був відбитим усіх спроб посвятити наші інтереси третьою стороною на жертвеннику „європейського заспокоєння“. Він був сміливою спробою створити добросусідські, польсько-німецькі взаємини в атмосфері взаємного довіри та взаємного пошанування життєвих інтересів другої сторони.

В січні 1934 р. ніхто не міг точно передбачити, що нам будучість принесе. Або експеримент дасть позитивний вислід і тоді приязне польсько-німецьке сусідство було би вартісним складником дійсного європейського миру — або вислід буде негативний, але за кілька літ світ поробить багато цінних дослідів і зорієнтується у справжніх плянах та задумах уряду Третьої Німеччини. Розвиток подій, здається вказує на те, що експеримент випав негативно. Дуже того жалусмо, але не можна не ствердити, що в міжчасі те, про що прості люди в Польщі знали вже шість літ тому, пересічний француз і тим більше англійський чоловік з вулиці зрозумів шойно сьогодні...

Канцлер Гітлер велів припинити ревізійністичну пропаганду супроти Польщі, коли доволі швидко переконався, що на всі спроби „мирої розв'язки“ довершеними фактами, Польща відповіла би силою. При тому автор передовиці звертає увагу на те, що перша екіпіція Гітлера на тему польсько-німецьких взаємин торкалася саме „звороту Німеччині Данціга й Поморя“ (інтерв'ю в „Сандей Експрес“ із 12. II. 1935). Тому, що рішуче становище Польщі не було на руку канцл. Гітлерові, він рішив зайнятися іншими лекціями та справедливішими справами — як каже п. Смогожевський — справами, значить відзискав Саару, увів обов'язкову військову службу, поладнав справу Надренії, зайняв Австрію, Судети...

„Тут починається нова серія несподіванок, які зі справедливостю не мають нічого спільного. Одною з них мало бути захоплення цілого доступу Польщі до моря під німецьку контролю. Тому то в березні ми не стратили голови й не дали себе заскочити, тому, що ми знайшли нові й важкі гарантії нашої безпеки, рішено з великої злості „покарати“ нас зівранням договору з 1934 р. Про іншу „кару“ важко сьогодні думати. Перед тим треба було б розсварити („поружити“) великодержави, що мають спільні інтереси та відокремити ту державу, якій хотілося б накинути свою розв'язку“.

І саме це питання, як мала б така розв'язка виглядати, найцікавіше. Автор статті покликується на націонал-соціалістичного ідеолога Альфреда Розенберга, який писав ще в 1927. р., що „усунення польської держави є початком постулатом Німеччини“. На думку п. Смогожевського тепер погляди Розенберга не так змінилися як радше пристосувалися до змінених обставин. „Усунення“ можна би сьогодні зовсім добре замінити „відсуненням“ від Балтики у східному напрямі.

„Хайби собі той чесний, працьовитий і расово споріднений польський нарід жив у рамках формально незалежної держави — іронізує автор статті — але щоб та держава вела тільки й виключно протисовітську політику, щоб його господарка була залежна від німецької господарки...“

Як доказ на те наводить п. Смогожевський цитат із найновішого бюлетеню „Н. С. Партай-Кореспонденц“ із 30. м. м.

„Лінія Вісла—Прут є відвічним граничним валом між Сходом і Заходом. Від 1920 р. є валом проти більшовизму. Від Варшави залежить, чи це завдання буде й залишене...“

З тону статті п. Смогожевського можна зовсім добре відчувати, що такої розв'язки Польща не хоче й на неї не піде. Польща бере як вихідну точку власне розуміння своїх завдань, історичної ролі та цілей державної політики. І саме це — твердить берлінський кореспондент „Газети Польської“ п. Смогожевський — найбільше обурює німецьку пресу та політичні берлінські кола, які польсько-совітський союз та закріплення польсько-французького союзу вважають нечуваною провокацією.

Лодив розбуджують гарні зуби

коли вони якслід виплекані. Простий спосіб досягнути здорові і гарні зуби вживати пасту Одоль. Отже щоденно плекайте зуби тільки пастою ОДОЛЬ.

26/75

ODOLO

„Уважайте на Гданьск“!

„Кур'єр Польскі“ з 30. ц. м. пише на тему Данціга таке:

„В політичних колах зясовують собі з того справу, що найближчі тижні та може й місяці не будуть легкі в польсько-німецьких взаєминах. Вже перед віками знали наші батьки, що найгіршим злом є „злий сусід“.

„Гітлерівська Німеччина шукає різних викрутів, щоб її не можна було оголосити „напасником“. В Чехословаччині викликали „повстання“ судетських німців, щоб виступити в їх обороні“.

Прихильні для Польщі люди, як пише „Кур'єр Польскі“, при тому добре обізнані з „операційними“ методами Німеччини перестерігають перед ними Польщу ось як:

„В Польщі німців мало. Але уважайте на на Данціг. Гітлерівський „Фолькстаг“ або данцігська громадська рада може одного

дня проклямувати злуку Данціга з Німеччиною. Польща виступить проти данцігців і тоді Німеччина стане в обороні німецького населення в гирлі Вісли. Тоді вони не будуть „напасниками“, але „оборонцями“ німецького народу.

Такі перестороги дають чужинці, що пережили минулі роки в Чехословаччині і слідкували там за розвитком подій. Часопис від себе дає відповідь на всі, такі приязні перестороги, що

„Польща не дозволить на ніякий „довершений факт“. Таким „довершеним фактом“ була би, очевидно, здогадна прокламація данцігського Фолькстагу про злуку Данцігу з Німеччиною“.

Відповідь Польщі на такий, чи інший довершений факт була би тільки одна — кімність „Кур'єр Польскі“ — збройна розправа.

—o—

Пощо і з ким говорити.

СТАТТЯ Б. ВОЄВОДИ БОРКОВСЬКОГО У „ВЕКУ НОВІМ“.

„Век Нови“ з 3. ц. м. містить статтю б. львівського воєводи Борковського присвячену проблемі польсько-українських взаємин. Автор, пригадуючи вістку, що її кілька днів тому приніс „Гонец Варшавскі“ про те, що у Львові ведуться польсько-українські розмови, в яких з польського боку участь беруть представники ширшого політичного „віяльця“, з українського тільки одна група, — обговорює питання, чи того роду розмови можуть мати якийсь корисний сенс. Розмови, що їх ведено в минулому десятилітті, мали позайомити представників обох народів, що вони про себе справді думають. Китайський мур, який відгороджував польське громадянство від українців був такий сильний, що створював для поляків небезпеку повної ігноранції щодо настроїв кілька мільйонного населення в Польщі.

„За той час, завдяки тим розмовам та ще іншим чинникам ступінь поінформованості з польського боку помітно покращав. Польська преса присвячує куди більше уваги проявам української прилюдної думки, трапляються чимраз частіше випадки, що польська публіка намагається навіть інформуватися безпосередньо, просто з української преси. На жаль, менше точні інформації є щодо пропорцій поодиноких політичних сил в українському громадянстві, але й у тому випадку вже помітний поступ.“

Теперішні розмови повинні мати інші напрямні, хоч, без сумніву, в ділянці інформаційній вони могли б теж принести ще багато корисного. Теперішні розмови повинні стати спробою глибшого зрозуміння відмінних постулатів обох сторін, щоб розглянути, чи на вищому рівні обов'язків супроти держави не можна було б їх звести до деякої міри спільного знаменника“.

Далі автор висловує тезу, що розмови між людьми, що думають однаково, зовсім зайві, зате все варт говорити з тими, що мають інші погляди, на те, щоб їх переконати, щоб в атмосфері повної свободи знайти стичні точки, що могли б задоволити обі сторони, очевидно не без взаїмних концесій. Ріжніші погляди створювали давніше непроділині перешкоди до порозуміння між поодинокими колами грома-

дянства. Сьогодні такі погляди, здебільша, перейшли вже до історії.

„Коли ставимо собі питання, з ким говорити, устійнивши вже в якій цілі, то насувається відразу думка, чи доцільні були б розмови тільки з тими, які у даному громадянстві мають помітний голос. Очевидно може звістувати такий стан, що розбіжність поглядів буде така велика, засадниче становище таке різне, що існують впливові групи, з якими годі буде домовитися, не тому, щоб хтось не хотів, але тому, що згори відомо, що в ніякій, хочби в доривочній точці нічого узгодити не буде можна. Та ще менша може бути користь розмови із такими, які, хоч може й раді з нами погодитися, репрезентують тільки самих себе, без ніякого впливу на маси. Виключна розмова з такими, хоч би вона була іноді цікава, мусить вест до найбільшої небезпеки, якою є самообман.“

Тому мені здається, що доцільне було б при нинішньому стані справи вести тільки такі польсько-українські розмови, в яких по обох сторонах поза інтелектуальними чинниками, що облекшують зрозуміння та внясноють теоретичне становище обох сторін, будуть брати участь люди, що репрезентують сильні групи громадянства, які по змозі висчерпували б цілу гаму віяльця політичних переконань“.

Щоб сповнити своє завдання — пише автор тієї статті — ті що ведуть розмови, не повинні спускати очей із засадничої цілі, щоб узгодити у свого роду мінімальній програмі норми співжиття в одній державі, для добра загалу населення і для добра держави.

МЕБЛІ Ідеальні, спальні, комод, кімнати, кухні, крамничні урядження

в українській кооперативі

„АРХО“

Львів, ул. Красіцьких 18. Тел. 272-04.

КРАВЕЦЬКИЙ САЛОН ПАВЛА АНДРУСА

поручає на літній сезон вибагливу мужеську гардеробу із власних і поручених матеріалів на підставі найновіших моделей.

Львів, На Сиківці 5. — Тел. 237-32. (біля Збідиєвнич).

Як іде субскрипція протилетунської позички.

На конференції львівської щоденної преси, що відбулась у віведстві 2. ц. м., почули присутні з уст п. воеводи Білика, як поступає підписка протилетунської позички на терені львівського віведства. До 1. ц. м. зложено на агадачу ціл на терені віведства 14,806.000 золотих. Коли іде про поодинокі повіти, то підписка протилетунської позички виглядає так: Бібрка 280.000, Березів 59.000, Добромиль 65.000, Дрогобич 1,200.000, Городок 61.000, Ярослав 252.000, Іворів 44.000, Кольбушова 36.000, Коросно 124.000, Лиско 142.000, Любачів 75.000, Ланьцут 141.000, Мостиська 69.000, Ніско 88.000, Перемішля 329.000, Пережорськ 205.000, Рава Руска 108.000, Рудки 84.000, Рясів 358.000, Самбір 147.000, Сянік 169.000, Сокаль 144.000, Тарнобжег 141.000, Турка 57.000, Жовква 152.000, Львів-Повіт 96.000, Львів-Місто

9,000.000. Дальше почули привітні як іде підписка позички серед різних слоів та професій населення, вкінці як серед поодиноких національностей віведства. Виходить, що жиди у львівському віведстві зложили досі на позичку 3,599.000 зол., українці 156.400 зол., німці 106.280 зол.

Субскрипція протилетунської позички триватиме ще всього три дні, до 5. травня включно. Тому всі ті установи й поодинокі особи, які з тих чи інших причин не підписали досі нічого, повинні це зробити в трьох найближчих днях. Пригадаємо, що українці у Львові купують позичку і бони протилетунської оборони в Земельному Банку Гіпотечному та в Центробанку, а в краю у наших кредитових установах (Українбанках).

Законопроект про президентські декрети.

ПОВНОВАСТІ В ГОСПОДАРСЬКИХ ТА ВІЙСЬКОВИХ СПРАВАХ.

ВАРШАВА, ПАТ. 2. ц. м. в 9. годині відбулося засідання ради міністрів, яка прийняла м. ін. законопроект такого змісту:

„Уповажнюємо президента до дня відкриття найближчої звичайної сесії сойму ви-

давати декрети в ділянці справ господарських, фінансових та оборони держави, за винятком зміни розпорядку президента з 13. жовтня 1927. р. про стабілізацію золотого.“

УВАГА! ЗМІНА АДРЕСИ!
Львів, Задвірнянська 20. Тел.: 111-21.
Специально-перевозна кооператива

ГАРМА

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ,

МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ СА-
МОХОДАМИ, магазинування, ін-
касо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ
ВОЗИ. 824. 7-8

Італія не загрожує Єгиптові.

ПИСЬМО ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ ДО ЄГИПЕТСЬКОГО.

КАІРО, АТЕ. Як говорять у тутешніх політичних колах, італійський посол привіз із Риму письмо до короля Фарука, в якому король

Віктор Емануїл запевнює, що Італія в ніякому випадку не думає про агресію на Єгипет.

Велика Британія матиме небавом мільонову армію.

ЗАЯВА БРИТІЙСЬКОГО МІНІСТРА КООРДИНАЦІЇ.

ЛОНДОН, ПАТ. Міністр координації оборони лорд Четфілд заявив, що закон про військову підготовку дасть змогу покликати під зброю контингент, який разом із постійною армією піднесе чисельний стан збройних сил до мільона воїнів. Цей стан можна буде досягнути, не вихисновуючи резерв ні частин цивільної оборони.

Цілий нарід однозгідно апробує нову політику уряду.

Англія не ставиться ворожо до Німеччини, від якої залежить, чи Англія муситиме виконати гарантії, що їй дала деяким державам.

ПАЛАТА ГРОМАД ПРИНЯЛА ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО ОБОВ'ЯЗКОВУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

ЛОНДОН, ПАТ. В понеділок Чемберлен предложив палаті громад законопроект про військову службу та про резерви війська. Палата громад прийняла оба законопроекти в першому читанні.

ДАВНЯ Й НОВА ФОРМА МОБІЛІЗАЦІЇ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, ПАТ. Законопроект про резерви й помічні військові сили, що його оголошено в понеділок ввечері, упрощує процедуру, якою покликають до зброї резервістів. Дотепер процедура була така: Оголошу-

вано королівську відозву, розп'якувано закликати та покликувано резервістів індивідуально. До 10-ох днів мусів зібратися парламент. Лиш дуже поважна криза могла оправдати покликання резервістів.

Тепер король матиме право поручити міністрам війни, маринарки й летунства покликати всіх чи частину резервістів, якщо згадані міністри вважатимуть це за необхідне. Як припускають, коли парламент ухвалить закон про військову службу, король дасть міністрам повноважність покликувати резерви на 3 роки.

Гальо! Провінція! РЕСТОРАН під „Короною“

Львів, Ягайлонська 11.

— найбільша вибагливість, найліпша кухня, найдешевші ціни. —

ЛЕЙБУРИСТИ ДАЛЬШЕ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

ЛОНДОН, ПАТ. Після спільної наради начальної ради партії праці та професійних спілок появилася комунікат, що дає підтримку парламентарній репрезентації партії праці у справі військової служби та робить урядові заміт, що він зломив обіцянку.

Ставовище Ірляндії до загального обов'язку військової служби.

ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА ОБОВ'ЯЗУВАТИМЕ ТАКОЖ ГРОМАДЯН ДОМІНІЇ.

ЛОНДОН, ПАТ. Високий комісар (дипломатичний представник) Ірляндії в Лондоні виїхав у понеділок пополудні з Ліверпулю до Дубліну. Як говорять, його подорож стоїть у зв'язку з введенням обов'язкової військової служби в Англії.

Як говорять, де Валера виступив проти того, щоб пристосовувати закон про обов'язкову службу в Ірляндії.

Прем'єр Північної Ірляндії (яка належить безпосередньо до В. Британії) приїхав на за-

просини Чемберлена до Лондону. Перед виїздом заявив він, що не знає змісту закону про загальний обов'язок військової служби, але припускає, що він буде відноситися до Північної Ірляндії так само як до решти В. Британії.

Громадяни Ірляндії та домінії підчас побуту в Англії підлягатимуть обов'язковій військовій службі, якщо вони не належать до збройних сил свого краю.

Ровни ШОВКИ ПОЛОТНА
купуємо

в українській фірмі
‘МАНУФАКТУРА’

Львів - пл. Капітульна - 3

АНГЛІО-СОВІТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ШЕ НЕ ПОКІНЧИЛИСЯ.

ЛОНДОН, АТЕ. У відповідь на інтерпеляцію в палаті громад Чемберлен зложив таку заяву:

„Переговори зі ССРСР йдуть дальше, Мін. Галіфакс прийняв амб. Майського в суботу, як він лиш приїхав з Москви. Розумію, що в цій справі треба зложити як найскорше заяву, але тепер це неможливе.“

ЗАКОН ПРО НЕВТРАЛЬНІСТЬ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ЧАСТИННО ПЕРЕСТАВ ОБОВ'ЯЗУВАТИ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. В понеділок опівночі автоматично вигасла 2. стаття закону про нейтральність, згідно з якою підчас війни можна було вивозити товар до воюючої держави лиш за готівку і неамериканськими кораблями.

Тепер можна ввести ембарго на зброю з хвилиною, коли президент ствердить, що є війна між двома чи більше країнами.

НІМЕЦЬКИЙ КОНСУЛЬ ЗГИНУВ У КАТАСТРОФІ.

ТУНІС, ПАТ. У віддалі 10 км. від Тунісу трапилася самоходова катастрофа, в якій згинув німецький генеральний консуль фон Біберштайн з дружиною.

Абрання, пальта, костюми від зол. 50' — у величезному виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ ВИДАВАТИ ЛИТОВСЬКИЙ ЧАСОПИС.

РИГА, ПАТ. Повідомляють з Мемеля, що німецька влада рішуче заборонила видавати в Мемелі литовський щоденник.

ПРИГОДА ГЕН. БРАВХІЧА.

РИМ, ПАТ. Літак, яким німецький генерал фон Бравхич відлетів з Риму до Триполісу, мусів внаслідок поганих атмосферичних умовин причалити в Катанії. Ген. Бравхич подався звідти самоходом до Таорміни.

ВІЙНА В КИТАЮ.

ТОКІО, ПАТ. Японські військові звідомлення стверджують, що в останніх днях квітня у провінції Шансі ішли бої з китайським військом та закінчилися розбиттям китайців. Китайське військо, що заатакувало Нанчанг — столицю провінції Кінгсі — розбите, воно втратило 1.500 убитих. У боях бере жива участь японське летунство, що бомбардує лєтовища. В останніх 4-ох днях убили у повітряних боях 11 китайських літаків, при чом японці втратили два літаки.

ПОВОРОТ МАДЯРСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА ТА МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ З БЕРЛІНА.

БЕРЛІН, ПАТ. У вівторок перед полуднем відїхав з Берліна до Будапешту прем. Телекі з жінкою та з мін. Чакієм. На днірці прощав їх мін. Рібентроп, державний підсекретар Вайцекер, німецький посол з Будапешту та інші.

Дрібні вістки.

До Венеції приїхала комісія, складена з 16-ти вищих німецьких визначних урядовців, що мають ознайомитися зі станом організації карних заведень в Італії.

Сейсмографічна обсерваторія в Сієнні за- нотувала в понеділок в год. 7.11 сильний зем- детрус, якого осередок знаходиться у віддалі 9500 км.

З Сагари надтягає зі швидкістю 100 км. на годину незвичайно сильний циклон, що дійшов уже до Лібії. Внаслідок циклону повстають всюди на його шляху піскові бурі, що майже зовсім засипають оселі. Вся лютун- ська комунікація припинена.

Англійський водолітак „Чалленджер“, що літав між Савтгемптоном і південною Афри- кою, мусів недалеко Мозамбіку причалити на плитних водах і розбився. Пілот загинув, ра- діо-оператор ранений, з подорожніх три осо- би легко ранені.

Посли Норвегії і Румунії передали ген. Франко свої документи призначення.

Американця Оскара Лямпе, віцедиректо- ра копальні „Гуанахуато Консолідатед“, ско- пили бандити, які домагаються окупу в сумі 13 тисяч доларів.

Президент Рузвельт призначив б. секрета- ра торгівлі Ропера послом у Канаді.

Президент Фінляндії Калліо приїде з офі- ційною візитою до Талліна вліті ц. р.

Начальний вожд литовської армії ген. Раштікіс приїде 8-го травня до Варшави.

У Смолениках, у мемельській країні згорі- ла, підпалена невідомо ким, синагога. Німецька пожежна сторожа пильнувала, щоб огонь не дерекнувся на інші будинки.

АЛБАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ВИЇХАВ З АТЕН.

АТЕНИ, ПАТ. Король Зогу в жіночю ви- їхав з Атен до Царгороду.

АНКАРА, ПАТ. Урядові кола підтверджу- ють, що король Зогу, який подорожує інкогні- то, приїде в середу до Стамбулу, де має намір поселитися на постійне.

ВІЗД БРИТИЙСЬКОЇ КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ ДО КАНАДИ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Брит. королівська пара виїде з Льондону 6. ц. м. до Портсмуту, відкля відчалить до Канади.

ЕСПАНИЯ НЕ ПРИСТУПИЛА ДО ОСИ РИМ—БЕРЛІН.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Ген. Франко запевнив брит. уряд, що хоч Еспанія підписала протиком- інтернівський пакт, вона не приступила до осі Рим—Берлін. Пакт підписала вона з огляду на вороже становище супроти комунізму.

ГЕНЛЯЙН НАМІСНИКОМ СУДЕТІВ.

БЕРЛІН, АТЕ. Гітлер заіменував намісником судетських країв гавлятера Генляйна, що до- тепер був комісарем судетських округів.

ВІДНОШЕННЯ ЮГОСЛАВІЇ ДО БАЛКАН-СЬКОЇ АНТАНТИ.

БІЛГОРОД, АТЕ. Як це стверджує „Політи- ка“ у статті, що її інспірували урядові кола, приязнь Югославії з віссю Рим—Берлін не змі- нить інших зобов'язань Югославії, зокрема тих, що випливають з балканського пакту, со- юзу з Румунією та пакту з Болгарією.

Стаття стверджує, що відносини з Болга- рією покращали, але не згадує про ніякий пакт неагресії, про що були поголоски по венецьких розмовах.

ПРИ СХВОРІННЯХ ШЛУНКА І КИШОК, ЯК ТЕЖ ЖОВЧЕВИХ ДОРІГ оклика природної гіркої води Францішка Йосифа звивав щодня натще є знаменитим, необхідним, воєсім делікатним засобом протищепи.

ВПРАВИ НІМЕЦЬКОЇ МОРСЬКОЇ АРТИЛЕРІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера пові- домляє з Ковна, що у вівторок починаються біля мемельських берегів великі вправи ні- мецької морської артилерії. Ці вправи мають на меті виказати ступінь підготовки першої лі- нії укріплень до оборони мемельської тери- торії.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтелігента.

НАЧАЛЬНИЙ ВОЖД ЛИТОВСЬКОЇ АРМІЇ ПРИЙДЕ 8. ТРАВНЯ ДО ПОЛЬЩІ.

КОВНО, АТЕ. Начальний вожд литовської армії заявив представникам преси, що на запро- сини марш. Сміглого - Ридза виїде 8. ц. м. до Варшави зі шефом II відділу штабу та адютан- том.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Пятниця, 3. травня 1889.

НА ПРАВОСЛАВІЯ.

В Тисьмениці перейшло оноді — як повідомля „Дзєннік Польскі“ — 10 маломіщанських родин на православ'я. „Дзєннік“ бачить у цьому факті „мо- сквофільську агітацію“ й ц. н. старство вислало до Тисьмениці комісію, що має розслідувати причину тієї зміни віри.

БОРІТЬБА ЗІ ШТУНДОЮ.

Штунда поширюється щораз більше в Росії й уряд вигадує різні проєкти і плани, щоб її приду- шити. Нічого не помогло вислати православних священиків на диспуту між штундистів (таким апостолом був і о. І. Наумович) — тепер уряд за- гадав ужити до такої місії світських людей. Таким апостолом є якийсь Ольшєвський, що — кажуть — визначається гарною вимовою і великою вправою в дискусії над богословськими питаннями.

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕКИ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я РОБІТНИКІВ.

В Берліні цісар Вільгельм відкрив виставу предметів, що мають служити для безпеки життя і здоров'я робітників по фабриках. Крім усяких машин та засобів при них для безпеки робітників є на виставі література всіх країн і культурних народів, що торкається справи безпеки життя і здоров'я робітників. Зі статистики виходить, що минулого року було коло 100.000 нещасливих при- год на фабриках. Ця вистава може мати велике значіння для фабрикації машин в будучині, бо найкраща машина не буде нічого варті, як не мати- ме найкращих і найуспішніших приладів, що охо- роняють здоров'я робітників.

РАЙ КАРР.

Стримане слово.

Цей чоловік знаходився на пару кроків від неї і в тій хвилині обернувся в її сторону.

— Анно... г-мі!

Він не докінчив, бо закашлявся. Відтак земно усміхнувся. — Вибачте пані... чи може ви зверталися з чимось до мене?

— Я... я... — пробурмотіла вона.

— Імя мое Гартій. Гартій і Спілка, як відо- мо. А тут білет! — І він бундючно вийняв з ки- шені якийсь папір якби пашпорт. Властиво я зайшов сюди до містера Олдфоя. Чи може при- падком ви знаєте того пана? Малий інтересик, як звичайно.

Анна Олдфой непевно підвелася на рівні но- ги. Шож те мало значити? Перед нею стоїть Корнелій, що влад, що він не Корнелій і влад, що він її не знає!

— Корнелій!

Він заперечив головою. — Ні, ласкава па- ні, моє імя Гартій. А шодо містера Олдфоя...

— Я е... — і вона облизала язиком свої ансохлі губи, — я пані Олдфой.

— Де мій капелюх? Вибачте... Так, я це розумію знаменито.

І Гартій висказив зуби, збитий з пантелику.

— У вас є якийсь інтерес до містера Олд- фоя? — вона спитала снеріжно. Шож за інтерес

міг Олдфой мати з Корнелієм, хіба... Але той чоловік, що стояв перед нею, сміявся.

— Нічого такого страшного, можу паню запевнити. Я хочу його запізнати з моїм при- ятеlem, паном Абдулем Алі, що є продавцем рідкої старовини, відомо. І то абсолютно все.

Він заакцентував особливо останні слова і не переставав усміхатися.

— Яким то способом сталося, що ви пі- зналися з моїм чоловіком?

— Ми стрінулися цілком випадково в одній... конторі сьогодні по обіді. Я не заберу йому довго часу. А шодо інтересу, то пані тим не потребують журитися.

— Я пішлю його до вас.

Коли вона вийшла, Гартій зігнав злість зі свого серця словом: „Фу! пропади!“ — а це знову примусило Абдуля Алі вмишатися з о- страхом.

— Чи може тут зайшла яка помилка? — спитав, з остраху, щоб не пропав задуманий інтерес.

Гартій зареготався. — Тут зайшла дрібна помилка, Абдуле Алі! Але це не дотичить ме- не і не має нічого спільного з вашою прода- жею.

— Так? І магомеданець узявся зараз по- лірувати свої речі шматинкою.

Олдфой пройшов через веранду, усуваю- чи перед собою різні бамбусові стільці, що стояли йому на перешкоді. Він був у дуже чи- стому відомому одязі, дуже дистингований.

— Добрий вечір! — кивнув на Гартія. — Моя жінка казала мені, що ви чекаєте на ме- не. Мені дуже прикро, що в неї так нагло по- явився біль голови. Дуже прикро!

Хвилину трохи помовчав.

— Але то добре сталося, що вона віді- йшла, бо мені треба купити для неї якусь не- сподіванку. Чи ви лише не виявили їй наших намірів? — додав з острахом.

— Ні. А тут є містер Абдуль Алі, прода- вець, що я вам про нього говорив.

Найближчих десять хвилин пройшло на оглядинах „рідкостей“ Абдуля Алі, а у вислі- ді тих оглядин Абдуль Алі і Гартій були ду- же задоволені.

Кланяючися низенько, Абдуль Алі відій- шов, а Гартія задержав Олдфой силоміш на могорич.

Плече об плече лежали собі вони оба на гойдакових кріслах і підняли заморожений на- литок. Олдфой був сердечний і дякував това- ришеві за прислугу.

— Хто зна, кілько я мусів би заплатити за те, якби не ви! Ви дуже гарно зацікаву- лися мною супроти того купця, що є для ме- не цілком чужий. Дуже шляхотно з вашого боку!

Джім Гартій, що з цілим світом поводи- ся вільно, відповів:

— Більша приємність на мому боці, що я зміг стати вам у пригоді, містере Олдфой!

(Докінчення буде.)

Шевченко і Шафарик та славянофільство

Було це в часі „весни народів“, коли чехи скликали до Праги славянський конгрес на 2. червня 1848 року. Приводом до цього конгресу славян було становище німців в Австрії та Німеччині супроти чехів. Німці постановили бути скликати до Франкфурту над Меном загально-німецький парламент, щоб у всенімецьким союзі зєдинити всі німецькі землі. І до тих національних німецьких територій вони зачисляли також Чехію, Моравію і Сілезію (Шлезьк).

Такий план німців незначайно затрівожив був чехів, бо вони побачили грізну небезпеку і зрозуміли, що якби здійснились ті німецькі посягання, то чеський нарід розпалнеться в германському морю. Тому чехи постановили бути скликати до Праги славянський конгрес, щоб об'єднанням славян в Австрії перепинити посягання німців на славянські землі.

Душею цього конгресу був чеський історик і політик Павло Йосиф Шафарик. Він запропонував ось-яку програму наради того конгресу: познайомитись і порозумітись щодо положення й недомагань славян в Австрії; виготовити від кожної славянської народності II домагання і вислати від конгресу збірну петицію до австрійського цісара, як також уложити акт федерації, яким всі славянські народи Австрії зобов'язуються жити з собою в згоді, не домагатись верховодства одного над другим та солідарно оборонюватись від чужинців.

Головна Руська Рада у Львові вислала на цей конгрес до Праги трьох делегатів: Івана Борискевича, о. д-ра Григорія Гинилевича й Олексія Заклинського. Там перед представниками всіх славян виголосив Іван Борискевич гарну промову по українськи, в котрій сказав, що в Австрії живе частина великого українського народу, котрому засвітає зоря свободи і він признає, що належить до славян-

ського племені та як самостійний нарід домагається рівних прав з іншими славянськими народами.

Там на конгресі розважувало м. ін. проблему поділу Галичини на дві провінції: східну — українську і західну польську. Там дня 7. червня 1848 р. поставив був наш делегат Іван Борискевич резолюцію із зазивом до мадярів, щоб вони дали рівні права народам: словацькому й українському, що живуть в Угорщині.

Тай наш Тарас Шевченко привітував славного Павла Йосифа Шафарика, чеського славянофіла, твердими словами:

„А я нишком
Богу помолюся, —
Щоб усі славяни стали
Добрими братами
І синами сонця правди“...

Бо він передбачував своїм духом, що не так легко „усі славяни стануть добрими братами“, як легко виголосяться в потребі славянофільські промови, або обітуються братні звольності...

Від того часу минає майже століття у житті славян між собою. У міжчасі добились також брати чехи своєї держави зі словаками і сумежною українською територією на півдні Карпат, що Закарпаттям звється. Та хоч минуло двацять літ від того здобутку, брати чехи не вміли зорганізувати федерації рівних і вільних народів та солідарно оборонюватись, як це славний Шафарик присягав та великий Шевченко молив... Брати чехи довели до того, що затратили свою державу, а не дали рівного права братам слав'янам... І сонце правди десь зайшло...

Ось як виглядає славянофільство в поезії, та як у політиці й у сірій прозі життя...

21. IV. 1939.

К. Л.

Польща не відмовилася від дальшої дискусії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Обговорюючи німецькі ноты, в яких канцлер Гітлер мотивує виповідження пактів Німеччиною, „Дейлі Телеграф“ лише, що з їх тону ясно, що Гітлер уважає сам себе єдиним і виключним арбітром щодо того, що правильне і що неправильне. Гітлер не дає нічого поза низкою обіцянок, які, як йому того буде треба, міг би знову виповісти так само нагально, як виповів усі свої інші пакти і зобов'язання. Тому воно й не дивне що Польща підозріливо ставиться до пропозицій, які означають ніщо інше, як віддати її „життєвий простір“ за кусок паперу. Польща не хоче відмовлятися від дальшої дискусії, але

дає виразно пізнати, що ця дискусія мусить відбуватися на підставах повної рівності.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ДАЛІ АТАКУЄ ПОЛЬЩУ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса далі містить нагальні атаки на Польщу намагаючись вмотивувати в німецьку опінію, що Польща „тратить щораз більше нерви“. Ціла низка щоденників, як „Дойче Альгемайне Цайтунг“, „Гамбургер Фремденблат“ і „Берзенцайтунг“ полемізуючи з голосами польської преси бороняться перед тезою про скріплення польських прав над Балтиком, доказуючи німецький характер Данціга.

3 літературно-наукової хроніки СРСР України.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА

На пленумі правління Спілки совітських письменників присвяченому пам'яті Шевченка, що відбудеться 4. травня у Києві, прочитають між іншими такі виклади: Рильський „Майстерність Шевченка“, Чуковський „Переклади Шевченка“, Тарле „Шевченко та його доба“, Белецький „Шевченко і світова література“, Аплетін „Шевченко і захід“, Бурачек „Шевченко-малар“, Яновський „Шевченко й народна творчість“.

Вийшов з друку Історико-літературний збірник „Пам'яті Шевченка“, видання Дніпропетровського обласного ювілейного Шевченківського комітету. Книжка присвячена висвітленню зв'язків Шевченка з Катеринославщиною. Взяло в ній участь понад 3 авторів з самої Дніпропетровщини. Пустинський і Гербельський пишуть про подорож поета і Катеринославщину, відвідання його Хортиці. В. Колос подає статтю про зв'язок катеринославського поета Івана Манджури з Шевченком. Новоопілля досліджує долю літературної спадщини Шевченка на Катеринославщині. Академік Яворницький у своїй статті наводить листи Рєпіна до нього з приводу проекту будівництва пам'ятника Шевченкові за часів царату. Досить великий відділ поезій. Збірник добре ілюстрований.

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ.

Українська філармонія та Інститут фольклору Академії Наук ухвалили створити український ансамбль народних співачок: кобзарів та лїриків. У травні цей ансамбль пічне обїжає по колхозах України.

Президія Спілки совітських письменників

України ухвалила створити при Спілці секцію народної творчості, що об'єднувала б талановитих кобзарів, ліриків, колгоспних поетів. На засіданні президії кобзарі Кушнерик, Мовчан, Носач, Іванченко виконали декілька пісень. Зрозуміло на першому плані це дума „про Леніна“, „Пісня про Щорса“, але співали вони й „Думу про трьох братів Озівських“, про „Марусю Богуславку“.

Обрано бюро секції народної творчості, причім на голову її затверджено Тичину.

ЦІКАВИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПАМ'ЯТНИК

Кримський науково-дослідний Інститут мови й культури знайшов в одному з колгоспів Карасу-Базарського району старовинний рукопис поеми про Тугай-бея. Авторство поеми приписують кримському поетові XVII віку Джан Махамедові. В поемі, що має коло 2 тисяч віршованих рядків, змальовані походи Богдана Хмельницького разом з Тугай-Беем проти Польщі. Крім картин боїв, в яких автор брав участь він малює побут і звичаї України та Криму.

НОВІ КНИГИ.

Цього року Академія Наук УРСР видає великий атлас бактерій, де вміщено понад 700 фото-бактерій та бактеріофагів, зроблених мікроскопом. Низку книжок присвячено історії України XII, XIII, XIV та XV віку.

У МУЗЕІ КОЦЮБИНСЬКОГО.

За минулий рік літературно-меморіальний музей Коцюбинського в Чернігові відвідало по-

над 10 тисяч людей. Музей доповнено новими оригінальними документами, листами письменника, рідкими виданнями його творів. Наукові працівники музею провадять велику роботу над популяризацією творів Коцюбинського. Не забувають відвідувати й могилу Коцюбинського на мальовничій Болдиній горі, на північній колишнього Троїцького монастиря. Так і пригадуються старовинні білі мури монастиря. Цвинтар навколо з невідомо навіть якого віку дубами. На схилах маленька Ілїнська церквочка. А долі околиця Чернігова, Лісковича. Сосновий ліс, що звався святим. Синя стрічка Десни. А ліворуч це гарне мале місто на своїх узгір'ях, що заховалися в зелених садах, з золотими банями численних білих старовинних монастирів та церков...

АРХЕОЛОГІЧНІ РОЗКОПИ.

Український Інститут археології разом з лєнінградським Інститутом матеріальної культури організує цього року продовження розкопів із кам'яного віку на річці Десні і розкопів селища трипільської культури в околицях Києва.

НОВИЙ МІСТ ЧЕРЕЗ ДНІПРО В КИЄВІ.

У Києві почали будівництво великого металевостроєного моста через Дніпро виключно для вантажного транспорту. трамваїв та пішоходів. Будують його напроти Наводницької вулиці на Печерському, тобто приблизно в тому місці, де колись був дерев'яний тимчасовий міст.

НОВА ЗАЛІЗНИЦЯ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Закінчено залізницю Золотоноша-Миронівка протяжністю 107 кілометрів з мостом біля Канева.

Л.

Зі сойму.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Маршал Маковський скликав пленарне засідання сойму на п'ятницю 5-го ц. м. на год. 11. рано. На порядку нарад є перше читання законопроекту про повноважності для президента держави, законопроекту посла Бартчака про неподільність сільських господарств, цілої низки інших законопроектів та звідомлення бюджетової комісії про урядовий законопроект про податковий кредит на 1938/39 рік.

ПРАЦЯ КОМІСІЙ.

У вівторок радили соймові комісії: бюджета, закордонних справ і промислово-торгівельна.

НОВИЙ ВОЛИНСЬКИЙ ШКІЛЬНИЙ КУРАТОР

Міністр освіти призначив з днем 1. травня ц. р. куратором волинської шкільної округи д-ра Тадеуша Адамчика, дотеперішнього начальника віділу виховання в міністерстві освіти й віроісповідань.

ЛІТВІНОВ ІДЕ ДО ЛЬОНДОНУ.

Преса приносить вістку з Москви, що комісар закордонних справ Літвінов виїде в найближчих днях через Швецію до Льондону. Між 5 і 6 травня в Льондоні має відбутися зустріч Літвінова з лордом Галіфаксом і французьким міністром. Мета зустрічі: сфіналізувати англійсько-французько-совітські розмови.

ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР У МІНІСТРА БЕКА.

Міністр Бек прийняв у вівторок японського амбасадора у Варшаві Сато.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ У ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРН, ПАТ. У вівторок приїхав до Берна бельгійський король Леопольд III, який перебуває у Швайцарії у приватному характері.

РАДІОПРОМОВА ПАПИ ПІЯ XII.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТИКАНО, ПАТ. В неділю папа Пія XII. виголосить через радіо промову до членів Євхаристійного Конгресу в Альжирі.

МІН. ГАФЕНКУ ІДЕ ДО ЮГОСЛАВІЇ.

БЕОГРАД, ПАТ. Мін. Гафенку приїде до столиці Югославії 6-го травня ц. р. на 24-го динний побут.

Чи знаєте Ви, кілька є неписьмених у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-букар із чотирма „ДО СОНЦЯ“, що її видала „Просвіта“ в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-отій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Свято 1. травня у Львові.

У понеділок 1. ц. м. передполуднем відбулися святочні сходи місцеві Українсько-Соціалістично-Радикальної Партії та її симпатиків при вул. Міщевича ч. 7. На сходах виступив відповідний реферат ред. Петро Костюк.

Пополудні відбулася святочна академія місцевого комітету УСДП в малій (жовтій) залі Народного Дому при вул. Рутівського ч. 22. Відповідні реферати виступили д-р Р. Скибинський і д-р В. Старосольський. Крім того на програмі академії склалися кілька вокальних продукцій.

Крім того відбулися окремі сходи і святочні академії заходом П. П. С. і польських професійних організацій. Сходи та академії скінчилися коло год. 2-ої пополудні і тоді на Гетьманських валах зійшовся невеличкий гурток робітників, які намагалися уладити демонстрацію. Поліція розігнала демонстрантів арештуючи 4 особи.

Пополудні вийшли на вулиці м. Львова трамваї, а від год. 6-ої вечором почали нормально працювати друкарські робітники.

Державне свято 3. травня.

З нагоди державного свята 3. травня, що припало в середу 3. ц. м., на урядових будинках і багатьох приватних домах повізали державні прапори. У вівторок вечором по вулицях міста Львова перейшли військові оркестри, що грали марші і пісні. Одночасно на Високому Замку пускали штучні вогні. В середу в год. 10-й передполуднем відправлено торжественне богослуження в польській катедрі. Крім того відправлено богослуження у святинях інших віроісповідань. Опісля відбудеться збірка перед воевідством і дефіляда та академії.

НОВИНКИ

4

ТРАВЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 21. квітня 1939.

Йнуарія.

Лат. Фльоріяна.

Сонце: схід — 3.56, захід — 15.45.

Місяць: схід — 20.32, захід 5.02.

Звєтра: 5. травня. Пятниця.

Ст. ст. 22. квітня 1939.

Теодора оп., Луки.

Лат. Пів V, пили.

Сонце: схід — 3.54, захід — 15.48.

Місяць: схід — 21.32, захід — 5.48.

— Для укр. громадянства єдиний укр. кооп. ресторан „Гастрономія“ у Львові при вул. Костюшка ч. 3. поручає здоровий та смачний харч і напитки. Окрема кімната на товариські сходи. 904 —2

— Весняні квіти фотографуйте на кольорових фільмах „Агфа-Кольор-Ной“. — Дістанете в українській фотокрамниці Е-КОМП, Львів, Сикстуська ч. 29, тел. 203-30. 747 1-?

— Гарне футро кримське — це золоті. Набудете його у нас, тільки у Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 254-48. 1430 а 1-?

— Інж. Юрій Пасецький, держ. уповажнений інженір будови мешкає вул. Мончинського 26, а не на вул. Мучній, як помилково було проголошено в „Ділі“.

— В Українськй Лікарськй Товаристві чергові сходи членів у п'ятницю 5. травня в год. 7. ввечір у власній домівці. На сходах виступить д-р Ярема Маліс реферат п. н. „Інфекції рани та їх лікування“.

— Зимні лакоминки на гарячі дні літа. Розкаже і покаже Н. Гаврих-Костецька у клубі „Нової Хати“ Ринок 39, в четвер дня 4. травня, год. 6-ва вечір. Запарювана пічка, вітамінізація, лакоминка з грисіку, грисік з галареткою.

— Виства праць Володимира Ласовського. У неділю 7. травня в залах Природничого Музею Н. Т. Ш. в 12 год. вполудне буде відкрита вистава праць мистця Володимира Ласовського. На цю виставу складатимуться праці кількох останніх років, що їх мистець виконав у Парижі, Львові, на Волині і Галицькій провінції — переважно портрети, а також композиції, пейзажі, мертва природа. Виставу мистця В. Ласовського улаштує Асоціація Нез. Укр. Мистців, як свою XI. виставу, а автор присвячує її пам'яті свого друга, недавно померлого поета Ігоря Антонича.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вікенд.

Вийшов я в неділю на село. На один день, але й то добре, коли є нагода і змога. Досить мені промов і авіааного з ними шуму, чутко, домислів та „завсім певних інформацій“. Хотів дихнути повітрям незабудованих і незакалізованих просторів, налюбуватися молодю зеленню піль, цвітним снігом садів, повітню соняшного світла.

Сів у поїзд... Загаянув до переділу...

У переділі дві особи. Молоді хлопці, з вигаяду — робітники, що мають працю. Чисто і гарно вбрані, тільки червоні, мозолисті руки зраджують фізичних працівників. Розмовляють по польськи про це та про те.

— Przepraszam, czy wolne?

— Wolne.

Я сів на лавку і почав подорож.

Сьогодні шойно 30. квітня, але сонце як у липні. В вагоні гаряч, а з нею разом її сестра скаку страшенна. Принагідні товариші подорожі зайняті якоюсь нецікавою темою, а то присів би до розмови, а бодай слухав би.

Коло одного з них два часописи. Може б так почитати!... Ні! Адже саме тікаю від усякої політики!..

Поїзд товче макух на шинах, монотонно, рівномірно, в безконечність. Спав би, та сон не чіпляється.

Таки попрошу.

— Przepraszam, pan pozwoli... — і показую рукою на газети.

— Proszę bardzo!

Подає мені „Кур'єр Варшавскі“ і... „Новий Час“.

Потім бере „Новий Час“ назад

— To dla pana, zdaje się, niepotrzebne.

— Dlaczego nie. Proszę pozwolić.

Подає і недовірливо усміхається.

Я беру „Новий Час“ і починаю читати.

Ш. Читачі! Цікаво, що ви на моїх місці зробили б? Признались би, що ви такий сам українець як і він? Трохи ніяково. Компромітація для нього і для мене.

Отже читаю з трудом, добре вважаючи, щоб не за скоро пересовувати зір по рядках. А то ще готов догадатися! Громадянин, що позичив мені газету дивиться.

Врешті положив українську газету, а взяв „Кур'єра“. Тут міг уже дозволити собі на

швидке читання — але знайшов тільки те, від чого тікав: промова, „на маргінесі промови“, голоси преси про промову, висновки з промови, враження з промови, темні місця в промові, настрої після промови й анонси. Положив газету.

— Dziękuję bardzo.

— Proszę bardzo.

Один із „супутників“ почав дрімати. Щораз хилився то сюди, то туди, акінці поліз на полицю і там примостився на довгий сон.

Другий супутник дивився якийсь час крізь вікно, врешті взяв до рук „Новий Час“ і почав читати.

Станція.

До переділу заглянула якась старша, симпатична пані.

— Przepraszam, czy wolne?

— Wolne! — відповів я.

Пані сіла, розтаборилася і глигнула на полицю.

— Niech pan uważa, żeby na pana nie spadł — усміхнулася до мене.

— Nie spadnie! — успокоїла громадянина, що читав газету.

— Do wszystkiego się można przystosować — додав я філософічно.

Пані усміхнулася, я усміхнувся і громадянин з газетою усміхнувся.

Врешті пані перевела зір по полиці на газету. Глигнула раз, другий, врешті почала читати. Щоправда дискретно, але дуже уважно.

Громадянин це заважав і шармантсько подав їй „Новий Час“.

— Proszę. Może pani przeczyta.

— Dziękuję. Czemu nie.

Взяла і почала вчитувати. Але насправду так само як я вдавала, що тяжко їй з тим упоратися.

Так якось зложилось, що я і пані висідали на одній станції та що по мене і по неї хтось вийшов на залізницю.

— Сервус, приятелю! — крикнув до мене знайомий. — Я вже боявся, що не прийдеш...

— Цілую ручки теті! — щебетала якась панночка до пані. — Чи тета має якісь клунки?!

Подорожний з газетою не потребував рекомендації, його національність зрадила газету.

Чим був той, що спав на полиці — не вдалося ствердити. Але...

Галактіон Чіпка.

— Заява. Щоб запобігти ріжним хибним поголоскам та чуткам щодо моєї особи, заявляю, що я не належав і не належу до ніякої української партії ані теж до ніякого українського партійного угруповання. Дальше заявляю, що я не є ідентичний з полковником Української Армії паном Романом Сушком, з яким я також не посвоячений. Зате подаю до відома, що я є німецьким громадянином української національності і належу від 1932 року безперервно до націонал-соціалістичної німецької партії у Східній Мархії (кол. Австрії). — Берлін, 28. 4. 1939. Д-р Микола Сушко.

— Ревізія у священника. Поліція зі станиці поліції в Новій Греблі (пов. Любачів) перевела ревізію на приходстві в о. Федішина І. з Бігаль дня 22. 4. 1939. Не знайдено нічого.

— Забрали карту України і сумежних земель. Українська книгарня в Чорткові, що торгує книжками, часописами і всякими друками, ввісила на виставі у вітрині нову фізичну карту України і сумежних земель проф. Кубійовича, видану недавно у Львові. Отже хоч ценаура у Львові не доганяла нічого небезпечного в цій карті України — поліція на приказ чортківського староства забрала карту з вистави і дала лише посвідку управі книгарні. Всякі заходи, щоб староство видало карту, за яку книгарня заплатила 13 зол., залишилися без успіху. Що на це компетентна влада?

— Мають закрити останню білоруську гімназію? Велике занепокоєння викликала в колах білоруського громадянства вістка, за якою з кінцем цього шкільного року мають замкнути філію гімназії ім. Адама Міцкевича у Вильні, яка є останньою існуючою дотепер середньою школою з білоруською мовою навчання. Згадана гімназія нараховує поверх 150 учнів і є останньою білоруською культурно-національною установою після розв'язання низки усіх інших. КТВ.

— Хто буде вірменським архієпископом у Львові? Польська преса пише, що вже в найближчому часі слід сподіватися призначення нового вірменського архієпископа у Львові. Згідно з вістками з Риму вірменським архієпископом у Львові буде кс. Андікей Лукасевич.

парох вірменської парохії і провідник поляків у Чернівцях. Кс. Лукасевич був свого часу секретарем архієп. Теодоровича, який помер при кінці 1938 р. у Львові.

— Будова нового костела на Клепарові. В неділю 30. квітня ц. р. відбулося посвячення хреста на площі, призначеній під будову нового костела на Клепарові у Львові. Посвячення хреста довершив польський архієпископ Б. Твардовський в асисті духовенства. Опісля на цій площі відправлено полеве богослуження. По богослуженні посвячено приходство. Ось так, пише польська преса, арх. Б. Твардовський оточив Львів на периферіях вінцем нових костелів починаючи від Збоїск — Знесіння Нове, Горішній Личаків, Персенківку, Сигнізку — на Замарстинові і Клепарові кінчаючи.

МОДНІ
ТОРБИНКИ — ПАРАСОЛИ — ВАЛІЗКИ —
ТЕЧКИ — ПУЛЯРСИ і т. п.
тільки з українського магазину шхір і подар.
галатерії
„ТЕКА“
Львів, ул. Шайнохи 3.

— Бойкот німецької преси в Польщі. У Варшаві відбулися сходи продавців часописів, на яких рішили бойкотувати німецькі часописи на знак протесту проти шиканування польської преси в Німеччині. Союз продавців часописів звернувся до т-ва „Рух“, що продає часописи і книжки на залізницях, щоб пристосувалося до цього рішення. В Познанщині бойкотують теж німецькі фільми. Управа відділу „Рух-у“ у Львові доручила в понеділок 1. травня ц. р. кіоскам на залізничних станціях, щоб перестали продавати німецькі щоденники і періодики.

— Самогубство служиниці з дипломом високої школи. У Варшаві скінчила самогубством 23-літня Марта Ульчицька, яка отроїлася світляним газом. Ульчицька скінчила минулого року Головну Школу Сільського Господарства з інженірським дипломом. Тому, що не могла знайти праці, пішла на службу. Тому, що по довгих розшуках не могла знайти для себе відповідної праці, зневірена, відбавила собі життя.

— Окупаційний страйк у лодзьких міських театрах. Дня 1. травня н. р. в год. 18-й коло 100 службовиків міських театрів у Лодзі оголосило окупаційний страйк. До страйку дійшло тому, що синдик конкурсу маси театрів виповів договір і не заплатив заздалегідь платні.

— За девізові провини. Окружний суд у Лодзі розглядав справу Бертольда Люца, його жінки Флорентини і З. Шмідта за девізові провини, що їх вони допустилися як різні робітники підчас своїх заробітків у Німеччині. Суд засудив Шмідта на 6 місяців арешту і гривну, Люца та його жінку по 3 місяці арешту.

— Будова великого моста на Дніпрі. В Києві приступили до будови великого моста на Дніпрі, що поєднує Київ з новозбудованою по лівім боці Дніпра промисловою дільницею. В цій дільниці приміщені всі найбільші промислові фабрики Києва.

— Совіти про канал між Чорним і Балтійським Морем. Московська „Правда“ помістила коротку вступну статтю з мапкою у справі будови каналу в Польщі між Чорним і Балтійським Морем. Автор статті підкреслює, що у хвилині, коли Польща ще навіть не приступила до будови свого каналу, Німеччина устійнула вже, що в 1942 році закінчить будову великого водного шляху, що поєднує Штеттін з Чорним Морем.

— Добувають затоплені кораблі. Совітський уряд задумує видобути в 1939 р. кілька затоплених кораблів. І так на Чорному Морі задумують видобути корабель „Патагонія“ і „Сербія“ що їх затоплено разом з чорноморською ескадрою підчас революції та мінолов „Жізуцій“. На Каспійському Морі задумують видобути корабель „Варатан“, недалеко Сталінграду 7 інших кораблів. На Балтійському Морі видобудуть корабель „Донець“.

— Полігамія між совітськими старшинами. В останньому часі шириться між совітськими старшинами масово полігамія. Інтендант Й. Женьцов одружився п'ять разів. Над останньою своєю дружиною важко знущався, щоб її побачити. Військовий суд засудив Женьцова на 6 років в'язниці. Поручник Ісаєв оженився до року сім разів. Ісаєв змінював так швидко свої жінки, що перед судом не міг собі пригадати прізвищ своїх жінок. Суд засудив Ісаєва на 6 років в'язниці.

— Скасували „карпаторуську“ єпархію. Російський православний митрополит Веніамин з Нью Йорку оголосив „указ“ православного патріархату з Москви з 9. березня 1939 р., яким скасовується „карпаторуська“ єпархія у Злучених Державах, а архієпископа о. Адама Филиповського усуває.

— Перша нагорода за модель української сільської хати. Американські відділи пластунок побудували моделі хатин різних народів. Відділ пластунок ч. 49, в якому є українські пластуни, побудували модель української хати. Ці моделі виставили тепер у крамниці департаменту Льюїс Тейлор. Комісія, złożена з двох професорів коломбійського університету, архітектів Леопольда Арнода і Вільяма Леска-за та п-ї Рут Відерспун, що завідують дитячими виробами на світозній виставі у Нью Йорку, оглянула всі ці моделі і першу нагороду призначила відділові ч. 49 за збудування української хати. Другу нагороду дістав відділ 133 за збудування швейцарської колиби. Призначення дістали: відділ 157 за збудування шведської хати, відділ 2 за збудування фінляндської хати, відділ 196 за англійську хату і від. 6 за американську. Дах зі стріхи в українській хаті можна усунути, щоб показати ціле внутрішнє улаштування української хати. В середині видно поділ української хати на дві світлиці і сіни, ціле улаштування аж до маленької мітані. Над будуванням цього внутрішнього улаштування наглядала старенька українська бабуся — пишуть американські часописи. Нагороду зложе-

но на руки Наталі Кулинич, пластуни відділу ч. 49. Часопис „Нью Йорк Таймс“ помістив світлану пани Кулинич і моделю. Хата виглядає дуже гарно з плетеним тином, біля неї маленькі ляльки в українській народній ноші.

— Жахливі наслідки землетрусу. Згідно з дотеперішніми вістками, землетрус, що навістив у понеділок 1. ц. м. північно-західну Японію в околиці Акіта, потягнув за собою численні жертви. Дотепер нарахували 19 вбитих і 31 ранених. Землетрус знищив тисячі домів, 60.000 мешканців живе під голим небом. Землетрус тривав майже 11 годин. Перші потрясення землі почали в год. 14.50, опісля було ще 30 дальших землетрусів, з яких останній в год. 1.30 над раном.

— Спеціальне поштове бюро організує поштовий департамент Канади на час візиту англійської королівської пари в Канаді. Бюро долучать до спеціального королівського поїзду і з нього користатиме король, королева та почот. Бюро вживатиме спеціальних марок з нагоди цієї візиту королівської пари в Канаді, що їх будуть перебивати спеціальною поштовою печаткою.

— Несчастливий верх. З верха Марш де Дам у Бельгії впало в пропасть 4-ох альпіністів, з яких три є важко ранені, одна альпіністка важко ранена. З цього верха впав теж у пропасть бельгійський король Альберт І.

— 7 мільонів доларів на улаштування летовища. В Сакраменто в Каліфорнії відкрили нове летовище улажене згідно з вимогами найновішої техніки. Кошти будови цього летовища сягають понад 7 мільонів доларів.

— Затонуло 10 моряків. 400 метрів від шведського побережжя, недалеко Оскарсбю, затону човен уночі зі суботи на неділю. Зпоміж 14-ох членів залоги вдалося вирятувати ледви 4-ох моряків. Подібний випадок трапився недалеко Ліндесберга, де на ріці затонув човен з трьома особами.

— Мячеві змагання причиною упадку шкіл. Роберт Огден, професор корнельського університету і президент асоціації колегій стейту Нью Йорк каже, що мячеві змагання вбивають школу в Америці. Багато хлопців йде до університетів лише тому, щоб грати в копаний мяч. Вони тільки ждуть 5 днів, щоб у суботу мати футбольну забаву цілої школи. Тепер славу Америці приносить лише мячева дружина. Огден каже, що в таких умовах годі студентів приготувати як слід до модерного життя.

— Найбільші суспільні небезпеки. Генерал-губернатор Канади лорд Твідсмор, який є теж відомим письменником підчас промови на бенкеті канадської організації пластунів у Монреалі заявив, що „комунізм, фашизм і нацизм“ це найбільші суспільні небезпеки. Більшість з них та інші „ізми“ знищать у скорім часі одні одних так, що й сліду по них не лишиться. Однак найнебезпечніший є песимізм, бо він убиває душу. Тому в теперішніх непевних часах нарід повинен бути приготований на шляхотну гру в житті.

— Безробіття в Америці не скінчиться. Сен. Клод Пеппер, демократ з Флориди, заявив у Шیکاго, що безробіття в Америці не скінчиться. Навіть якби Злучені Держави вернулися до добробуту з 1929 р. — підкреслив промовець — то і так було б ще в Америці 6,000,000 безробітних. Машинова доба відбирає працю людям і приватний промисл не всміє дати заробітку всім, що потребують праці і хочуть працювати.

3 концертної сали.

ВЕЧІР ПІСЕНЬ ТА ОПЕРОВИХ АРІЙ П. ОЛЕНИ ДМИТРАШ.

В неділю 30. квітня виступила вперше на нашій концертній естраді у Львові оперова співачка п. О. Дмитраш із власним сольовим репертуаром у малій салі Т-ва Лисенка. Вечір пройшов під кожним оглядом успішно і зробив дійсно гарне враження. П. О. Дмитрашівна як сопраністка і голосово і технічно виявляє багато гарних прикмет, які дозволяють їй опанувати і засвоїти собі у виконанні всякі співочі стилі поважного напрямку. Її сочний, великий та обемистий сопран, здається, більше схильний до драматичних акцентів, ніж до м'якої лірики, але культура і техніка голосу дозволяє співачці також на гарне виконання низьких нотиів п'яна, навіть у колискових піснях, що їх співачка виконала аж три: дві у програмі й одну („Пісня колискова Марії“) як наддаток і виконала всі гарно та стисло. Тільки дикція співачки у драматичних моментах могла б бути трохи більше ядерна. По правді

приходиться трохи дивуватися, що тої міри співоча сила у нас чомусь досі так рідко появлялася на нашій сцені й естраді та не здобула собі належного признання й імені. Фортепіановий дострій був у певних мистецьких руках д-ра Н. Нижанківського С. Л.

З к на.

КІНО АПОЛЬО: „КЕНТАКІ“.

Кентакі славне годівлею расових коней. Воно постачає найкращих коней до перегонів. Ця кольорова фільма показує нам гарні стайні, левади і тренерів. У ній повторений уже відомий нам з інших фільм мотив ворожнечі двох маєтків, що суперничають один з одним з роду в рід, через якийсь „родинний“ конфлікт. Таминає 75 років і нове покоління — гарний юнак і красуня із двох ворожих домів, нараз відчувають велику симпатію. Молодець висланий на студії до Англії, воліє вернутись додому, бо любить природу та коні. Його недалека сусідка — молода дівчина має подібний смак. Їх знайомство зв'язане з двома чи трьома інтригами. У фільмі бачимо цікаві типи зуринів, що служать при дворі, завзятих „жонолюбів“, як також знаменитий тип старого годівельника коней, що вміє на перший погляд відрізнити правдивого расового коня, кандидата на перегонного „туза“ від інших. Хто любить оглядати чудові коні та кінські перегони, побачить у цій фільмі їх прегарні зразки і любовну пару Льюретту Юнг з Річардом Гріном.

КІНО „КАСІНО“: „ЛЮДСЬКІ СЕРЦЯ“.

Оця фільма йшла на чужині під назвою „Товариші долі“. Дві головні ролі грають у ній Волес Бірі і Мікі Руні. В. Бірі — колишній ветеринар, великий приятель і знавець коней. Він уславився одною операцією, завдяки якій кінь, що мав гудз під підковою, здобув велику перемогу нагороду. Та як пристрасний грав у тоталізатора, ветеринар приложив руку до одного обману перед перегонами і засуджений на в'язницю втік, стаючи бурлакою. Підчас своєї блуканини, він знайомиться з молодим Джокеєм і так починається цікава дружба. Старий і молодий мають однаковий ідеал: кінські перегони. Джокей стає власником коня, що зруйнував своєю невдачею на перегонах свого власника. Щойно мандрівний ветеринар відкриває випадково причину цієї невдачі. У фільмі бачимо прегарні сцени кінської операції, побуту з конем над морем, життя бурлак на фермі, день перегонів. Волес Бірі дістав одну з найкращих своїх ролей — бурлака з темним минулим, п'яка і людини з ніжним серцем. Рідко в якій фільмі він зумів дати такий природний і зворушливий тип. Його партнер Мікі Руні, що не раз уже грав із ним, був гідним товаришем одного з нечисленних великих драматичних артистів у фільмових виробництвах Голівуду. Фільма „Людські серця“ має теж прегарні комічні сцени.

ФОТОГРАФ МІСЬКИХ ТЕАТРІВ

Photo-Studio „Van Dyk“

Ателіє модерного фотографічного мистецтва виконує: портрети до нормальної величини, навіть зі старих фотографій та всілякі знімки найновішими рефлекторами по конкурентційних цінах. — Для П. Т. Ампаторів спеціальна лабораторія до аматорських праць

тепер Львів, ул. Коперника 21. Іп. 871 Ріг вул. Словацького. (—30)

† Посмертні згадки.

Климентина Шанковська, вдова по гречко-католическому, рідна сестра полк. ген. М. Тарнавського, померла 2. V. 1939 у 83-ім році життя в домі своєї доньки на Баймаках коло Соколівки. В. Іп Іп!

Нові книжки й журнали

SPRAWOZDANIE Wydziału Izby Instytucjonalnej w Łwowie za rok 1938. Nakładem Izby Instytucjonalnej w Łwowie. Łwów, 1939.

Кожний українець, кожна українка і кожне українське установа повинні вважати собі за національний обов'язок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виписку.

9. 22, 1-2